

het Hogeland als campus

Vakland Het Hogeland
impactjaarverslag
2023

VAKLAND
Het Hogeland

een leven lang leren

voorwoord

Met trots presenteren we het Vakland Impactjaarverslag 2023. In 2023 is Vakland binnen gemeente Het Hogeland (én daarbuiten) een begrip geworden voor regio-ontwikkeling via het ontwikkelen van mensen. Bewoners, ondernemers en gemeenschappen weten ons te vinden met ontwikkelvragen en onderzoeksvragen. In meerdere praktijkleer- en ontwikkelplekken kunnen mensen elkaar ontmoeten, om met en van elkaar te leren en zo zichzelf, elkaar en de regio verder te helpen.

Elkaar ontmoeten en in gesprek komen over wenselijke en mogelijke ontwikkelingen hebben we gestimuleerd met verschillende soorten acties; de grootste klapper was Circus Vakland. Overal waar we kwamen en in alles wat we deden, ontmoetten we op Het Hogeland mensen die graag bereid zijn de handen uit de mouwen te steken. Die hun werkkraft, leerkracht en inspiratie ter beschikking stellen om bij te dragen aan de vitaliteit van de regio.

Kortom: in 2023 heeft Vakland steeds opnieuw partners gevonden om samen initiatieven die er al waren te versterken, nieuwe initiatieven op te pakken, koppelingen te leggen om meer voor elkaar te krijgen. De periode waarin Vakland functioneerde als een door het Nationaal Programma Groningen gesubsidieerd programma is nu afgelopen. Vanaf 2024 gaat Vakland door op eigen coöperatieve kracht, ondersteund door overheid, onderwijs, ondernemers en omgeving. Er liggen mooie ontwikkelkansen en er komen dagelijks nieuwe ideeën bij, dus er is nog veel te doen!

Dit verslag laat zien wat Vakland in 2023 heeft betekend voor verschillende mensen op verschillende locaties in gemeente Het Hogeland. Het verslag is een greep, we kunnen in dit bestek niet alles vertellen. Wie meer wil weten, nodigen we graag uit voor een kop koffie in 't Wieshoes.

Veel leesplezier gewenst!

Agnes Schaafsma -
Bestuursvoorzitter Vakland

onze organisatie

een leven lang ontwikkelen

Vakland Het Hogeland is ontstaan vanuit de samenleving in het kader van een leven lang ontwikkelen. In 2018 organiseerde Het Hogeland College in samenwerking met enkele gemeenteraadsleden een ontmoeting van overheid, onderwijs en ondernemers rond de vraag hoe ze samen vorm konden geven aan een leven lang ontwikkelen op Het Hogeland. Uit deze ontmoetingen en vervolgentmoetingen groeide de behoefte om bestaande initiatieven en nieuwe ideeën te bundelen en vast te knopen aan de ontwikkelingen die al in gang waren gezet vanuit Werkplein Ability. Deze verschillende invalshoeken kwamen bij elkaar in één centrale gedachte: het stimuleren van de regionale samenleving en economie over de as van (een leven lang) leren en ontwikkelen. Met als afgeleide om inwoners in staat te stellen en de mogelijkheid te bieden zich dichtbij huis verder te ontwikkelen.

vakland werkt samen

Vakland Het Hogeland werkt samen met veel partners om onze gezamenlijke doelstellingen te realiseren. Dit omvat samenwerkingen met overheid, onderwijsinstellingen, ondernemers en de lokale gemeenschap. Samen met deze partners wil Vakland Het Hogeland een coöperatieve samenleving creëren waarin iedereen de kans krijgt om zich te ontwikkelen en te groeien, zowel op professioneel als persoonlijk vlak. Door deze samenwerkingen kan Vakland Het Hogeland zorgen voor een breder en gevarieerder aanbod van opleidingen en cursussen, en kan het zorgen voor een betere afstemming tussen de behoeftes van de gemeenschap en het aanbod van opleidingen en cursussen. Dit alles met als doel de regio te versterken en de inwoners van de gemeente een kans te geven om te groeien en te bloeien.

toc

theory of change

doelgroep

Overheid
Onderwijs
Ondernemers
Omwonenden

impact

- Het ontwikkelen van **brede welvaart** in de regio door het ontwikkelen van mensen
- Het ontwikkelen van **leer-ecosystemen** waar mensen met en van elkaar leren en zo zichzelf, anderen en de regio als geheel verder helpen

effecten

- **Overheid en onderwijs:** Een innovatieve leer- en werkomgeving als voorbeeld van andere aanpak voor overheid en onderwijs
- **Ondernemers:** Meer inzet in eigen gebied, werven medewerkers, vinden opvolging eigen bedrijf, meebewegen met veranderingen in de wereld
- **Omgeving:** Inwoners zijn naast deelnemers ook initiatiefnemers

activiteiten

Projecten aan de hand van de vier actielijnen:

- Leren door te doen met het Hogeland als klaslokaal
- Innoverend ondernemen & ondernemend innoveren
- Leren en werken in gemeenschap
- Inspelen op actualiteit

outputs

- Aantal projecten en initiatieven gefaciliteerd en ondersteund
- Aantal workshops/cursussen aangeboden
- Aantal deelnemers workshops/cursussen
- Aantal eigen projecten en initiatieven gestart
- Aantal bijeenkomsten

actielijn 1: leren door te doen, met de regio als klaslokaal

**we jagen praktijk-leerplekken aan
waar iedereen kan leren door te doen**

**we brengen het leer- en
ontwikkelaanbod in kaart**

**we faciliteren en stimuleren
een leven lang ontwikkelen**

In **de regio als klaslokaal** faciliteren en stimuleren we een leven lang ontwikkelen, uitgaande van de leervraag, de intrinsieke motivatie van de inwoners, ondernemers en gemeenschappen zelf. Dit hebben we bijvoorbeeld gedaan door het aanbieden van cursussen en workshops, zoals een cursus gebarentaal of moestuinieren leren aan kinderen. Ook jagen we praktijk-leerplekken aan waar iedereen kan leren door te doen.

We brengen het leer- en ontwikkelaanbod in kaart middels een online plattegrond van Het Hogeland, de Vaklandkaart. Hierop is overzichtelijk weergegeven bij welke bedrijven en organisaties je als inwoner terecht kan om te leren of (vrijwilligers)werk te vinden. Door de Vaklandkaart komen inwoners en ondernemingen sneller in verbinding met elkaar.

moestuinproject

De basisschool De Getijden in Pieterburen had al een **moestuin**, omdat ze een groen schoolplein erg belangrijk vinden. De tuin werd onderhouden met behulp van 'tuinouders'. De school kwam in contact met Vakland doordat twee van deze tuinouders daarbij betrokken waren. Ondanks de fanatieke en welwillende tuinouders, miste er structuur voor de tuinlessen. Door de hulp van Vakland heeft De Getijden een tuindocent gekregen, die onderwijs verbindt aan acties in de moestuin en de tuin tot een succes heeft gemaakt. Elke vrijdag wordt er les gegeven in de klas. Hierna gaan de kinderen met de tuinouders de moestuin in en passen toe wat ze hebben geleerd.

***“Je kan kinderen alles op papier
aanleren, maar leren door te
doen verrijkt de wereld van
de kinderen enorm en wordt
mede mogelijk gemaakt door
Vakland.”***

Sabine Wiersema -
Schoolleider De Getijden

proef lokaal bakkerij rutgers

Bakkerij Rutgers in Baflo zou gaan stoppen, maar heeft mede door Vakland een nieuwe start kunnen maken. Vakland heeft hierbij ondersteuning geboden, omdat het van een reguliere werkplek naar een werk- en leerplek ging. De Vakland contacten in het onderwijs en bij de verschillende overheden waren daarin heel belangrijk. Net als de hulp bij het opzetten van de organisatie. Zo zijn we erin geslaagd om in een breder netwerk ingebed te raken en een werkend bedrijf neer te zetten. Nu staat er een gemeenschap van 25-30 mensen uit Baflo en directe omgeving die nauw betrokken zijn bij de bakkerij.

“Wij staan inmiddels bekend als één van de leukste (snuffel)stage- en leerplekken; mensen worden bij ons als mens gezien en niet als productiemiddel. Het is zoveel meer dan alleen een bakkerij. De bakkerij is een verbindende factor in de buurt, waar veel mensen elkaar ontmoeten als klant, vrijwilliger of medewerker en is daarmee een onderdeel van het hart van het dorp.”

Geerd Schlangen -
Meewerkend bestuurslid Stichting Proef Lokaal
Bakkerij Rutgers

actielijn 2: innoverend ondernemen & ondernemend innoveren

**we halen vraagstukken op uit de regio
waarvoor onderzoek nodig is**

**we koppelen vraagstukken aan
studenten en leerlingen die onderzoek
gaan doen**

**we wakkeren innovatiethema's aan
door te verbinden; allemaal bij de
onderzoekswerkplaats**

Vakland faciliteert ondernemers en ondernemingen (veelal MKB) bij ontwikkeling en innovatie. Zij zijn namelijk het kloppende hart van onze regio. We halen vraagstukken op uit de regio waarvoor onderzoek nodig is. Deze werken we uit in “Onderzoekswerkplaats Het Hogeland”, waar studenten, leergierigen, ondernemers, inwoners en de hele regio aan elkaar gekoppeld worden om samen de vraagstukken uit te werken. We wakkeren dus innovatiethema's aan door te verbinden.

We helpen vakmanschap en kennis van medewerkers en stagiaires te verhogen, we boren verborgen arbeidspotentieel in onze regio aan en we bieden ondersteuning bij fondsenwerving voor innovatie.

Door studenten en leerlingen op jonge leeftijd te koppelen aan relevante vraagstukken vanuit de praktijk, krijgen de lerenden betekenisvolle context bij hun leerdoel, maar belangrijker nog, raken ze verbonden met de regio waardoor de kans aanzienlijker wordt dat ze zich professioneel gaan vestigen in het gebied.

de onderzoekswerkplaats

De onderzoekswerkplaats richt zich op vraagstukken uit de regio voor onderzoek op verschillende niveaus. Hierbij worden betekenisvolle leeromgevingen gecreëerd voor leerlingen en studenten, worden jongeren in contact gebracht met Het Hogeland en worden relevante vraagstukken uit de regio beantwoord. Hierdoor wordt betekenisvol onderwijs geboden dat vervolgens een sterke verbinding tot stand brengt tussen studenten en Het Hogeland.

“Door middel van de onderzoekswerkplaats komen studenten in onze regio, leren hierdoor de (complexe) vraagstukken in Het Hogeland kennen, weten wat er speelt en dragen bij aan de oplossingen. Het leerproces van studenten staat hierbij centraal. Dat ze tegelijkertijd ook werken aan persoonlijke ontwikkeling en wellicht komen werken en/of wonen in Het Hogeland is een prachtige bijvangst.”

Ageeth Oskam -
Projectleider gemeente Het Hogeland,
opdrachtgever onderzoekswerkplaats

klei impuls project provincie groningen

Bij het **Klei Impuls Project** worden Hogelandsters een coachtraject van 6-12 maanden aangeboden gericht op persoonlijke ontwikkeling, ondernemerschap en loopbaan. De coaching is maatwerk en kan bijvoorbeeld bestaan uit het leren prioriteren binnen de eigen onderneming, begeleiding bij het neerzetten van visie en strategie, oriënteren van loopbaanmogelijkheden of het doorgroeien binnen de organisatie. Vakland ondersteunt dit project. Op deze manier blijft de regio kansrijk en leefbaar.

In 2023 zijn er:

12 trajecten gestart

8 trajecten afgerond

11 ondernemers begeleid

21 trajecten nog actief

Kleigrond is erg voedselrijk, houdt lang water vast en levert grote opbrengsten.

- Elke deelnemer wordt 1 op 1 gekoppeld aan een coach met de juiste vakkennis, waardoor maatwerk zorgt voor de perfecte match.
- Het Klei Impuls Project levert een bijdrage aan het vergroten van de leefbaarheid, veiligheid en kansen in de regio en het welzijn, welvaart en zelfstandigheid van de deelnemers, waardoor minder gebruik wordt gemaakt van de gemeenten en allerlei instanties.
- Deelnemers breiden gemakkelijk hun eigen netwerk uit met de nieuwe contacten die ze op deze manier opdoen.

Ronald L. de Haan & George Bosch -
Jongerenwerk Barkema & De Haan en Stichting KomOp!

actielijn 3: leren en werken in gemeenschap

project dörpsverstaarkers

we activeren dorps- en buurthuizen ontwikkelingsaanbod te organiseren

Inwoners van Het Hogeland zijn zelfredzaam en zetten zich in voor de gemeenschap. Vakland ondersteunt bewonersinitiatieven en brengt de dragers van dit soort initiatieven onderling in contact, zodat ze elkaar kunnen ondersteunen, van elkaar leren en daardoor samen verder komen. We werken volgens een leer-ecosysteem, gebaseerd op wederkerigheid en solidariteit. Wat kan je goed en zou je dat aan een ander willen leren? Of zou je graag een cursus van iemand willen volgen? Het is op vrijwillige basis en gericht op ontmoeten en onderlinge uitwisseling, dus niet primair op het verwerven van specifieke vaardigheden.

Vakland organiseert en faciliteert dit aanbod, inclusief praktijkleer- en ontwikkelplekken, met de ambitie om deelname te bevorderen door naar de behoeften van alle Hogelandsters te luisteren. Daarnaast faciliteert Vakland verbindingen tussen vraag en aanbod voor formele opleidingen, verwijst naar geschikte aanbieders en bespreekt financieringsmogelijkheden voor degenen voor wie kosten een belemmering vormen.

project dörpsverstaarkers

“Door de samenwerking met Vakland worden we erkend in onze jarenlange inzet dat we inderdaad dorpsversterkend bezig zijn. We kunnen hiermee een platform bieden voor de rest van de regio, dat geeft een boost voor ons vertrouwen om hiermee verder te gaan.”

Marja Heijnen -
Medewerker Dienteam De Holm

Project Dörpsverstaarkers: Het van binnenuit versterken van een dorp door inzet van de inwoners zelf en daar waar het kan met een betaalde basisbaan voor de inwoner. Vakland wil dit in zoveel mogelijk dorpen realiseren.

De Holm in Den Andel is zo’n voorbeeld: Een broedplaats voor inwonersinitiatieven waar wonen, werken en zorgen samenkomen. De Holm bestaat uit een krachtige groep vrijwilligers voor en door inwoners uit het dorp en daaromheen. Al 8 jaar lang is De Holm dorpsversterkend bezig met de vele activiteiten die worden georganiseerd. En niet onopgemerkt. Met samenwerking vanuit Vakland werkt De Holm als voorbeeld voor de rest van de regio. Er komt ruimte voor verbetering en wordt tegelijkertijd bestendig.

actielijn 4: inspelen op actualiteit

**we houden de lijntjes kort
binnen de coöperatie**

**we creëren vrij speelveld
tussen de bestaande
structuren**

**we spelen in op wat zich
urgent voordient**

We komen van alles tegen en daar doen we wat mee, wat vergemakkelijkt wordt door de korte lijnen van de coöperatie. Zo ontstond in 2021 het initiatief rond bakkerij Rutgers dat in april van dat jaar zijn deuren sloot om ze vervolgens in november weer te openen. Ook kwam in 2022 in Warffum een bus met Oekraïense vluchtelingen aan en werd door de behulpzaamheid van vrijwillige NT2 taaldocenten al snel een cursus Nederlandse les opgezet.

In 2023 heeft Vakland initiatief genomen om iets te doen aan de overlast in Ter Apel. Op initiatief van een inwoner heeft Vakland een grote brainstorm georganiseerd (nog voor de invoering van de spreidingswet) om te kijken wat er nog meer gedaan kan worden gedaan aan het overvolle aanmeldcentrum. In de brainstorm zijn twee vragen gesteld: 1. Wat kunnen wij in onze eigen gemeente nog doen? 2. Wat kunnen andere gemeenten nog doen? Op basis van de uitkomst van de brainstorm loopt er nu bij gemeente Het Hogeland een onderzoek.

De opzet van actielijn 4 is om vrij speelveld te creëren tussen de bestaande structuren, een (nood)verband te leggen en de kwestie vervolgens in te bedden op een passende plek in de systemen.

Zo hebben we een winkeltje in het dorp waar ze verbleven opgezet, zodat ze niet te voet naar een dorp verderop - waar wel een winkel was - hoefden te lopen. In 2023 is dit project, samen met de gemeente, goed afgerond.

Binnen Vakland is er ruimte om nieuwe zaken op te pakken en op een andere wijze te gaan organiseren. Daarbij sluiten we heel dicht aan bij de behoefte en leefwereld van de inwoners. Binnen de wereld van overheid en onderwijs is daar soms, om begrijpelijke redenen, geen ruimte voor. Met onze aanpak willen we direct resultaat halen bij de inwoners en willen we laten zien aan onze samenwerkingspartners dat het ook anders kan.

“Soms gebeuren er dingen in de wereld die niet in een jaarplan staan. Daar kunnen wij snel op inspelen en in de vrije ruimte tussen Overheid, Onderwijs, Ondernemers en Omgeving zoeken naar een innovatieve en soms snellere oplossing.”

Engbert Breuker

Een voorbeeld van iets dat niet in de jaarplannen stond is dat de Oekrainers kwamen. We hebben in 2022 voor hen taallessen voor volwassenen georganiseerd, op meerdere plekken verspreid over de regio. De lessen werden in 2023 overgenomen door het Noorderpoort.

2023 in cijfers

actielijn 1:

Vaklandkaart:

- 75** opleidings- en praktijkplekken
- 52** ondernemers/ondernemingen
- 16** opleidingen
- 34** mogelijkheden voor een netwerkgesprek
- 29** praktijkleerplekken in de vorm van vrijwilligerswerk en stages

Vervoersbudget PO en VO:

- 35** scholen hebben financiering ontvangen
- 42** ritten uitgevoerd
- 976** leerlingen vervoerd

Insectendorpen en moestuinieren:

- 6** scholen waarbij een moestuin is aangelegd
- 120** scholieren wekelijks betrokken bij de moestuinen
- 126** lessen natuureducatie, ondernemen met de moestuin en koken met producten uit de moestuin
- 14** insectendorpen gebouwd
- 20** leerlingen (gemiddeld) die hebben geholpen met insectendorpen bouwen

Leskisten (thematische opdrachten voor basisscholen)

- 10** scholen hebben een leskist aangevraagd: 3 scholen de tuinkist, 2 scholen de donkerte kist en 5 scholen de techniek kist

Leeraanbod voor Hogelandsters:

- 634** deelnemers aan leeraanbod/events
- 24** leeraanbod/events
- 11** vakgebieden voor leeraanbod/evenementen: Kunst & Cultuur (5), Bedrijf & Technologie, Zorg & Welzijn (3), Horeca & Toerisme (2), Groen (5), ICT (3), Energie (1), Taal (3), Duurzaamheid (1), Leefbaarheid (1), Divers (1)

Roadshows VO

Mediavormgeving en IT

- 37** scholieren
- 2** bedrijven
- Zorg en welzijn
- 37** scholieren
- 3** bedrijven
- Horeca, bakkerijen en recreatie
- 59** scholieren
- 3** bedrijven
- Bouwen, Wonen en Interieur
- 59** scholieren
- 2** bedrijven
- Zorg en welzijn
- 40** scholieren
- 3** bedrijven

MDT (maatschappelijke diensttijd):

- 50** jongeren hebben een MDT traject afgerond

Vaklandcafé's & bijeenkomsten

- 6** fysieke Vaklandcafé's
- 50** klanten per café afkomstig uit onderwijs, overheid, instellingen, betrokken inwoners en ondernemers
- 2** bezoeken van hoogwaardigheidsbekleders
- 7** andere bijeenkomsten

Culturele doedagen:

- 60** kinderen die hebben deelgenomen
- 40** volwassenen die hebben deelgenomen

Perron 18 (workshops/cursussen Roodeschool):

- 12** workshops en cursussen
- 125** deelnemers

Proef Lokaal Bakkerij Rutgers (leerervaringsplaats en werkplek):

- 6** vaste medewerkers
- 15** vrijwilligers
- 2** statushouders gewerkt die naar opleiding en betaald werk vertrokken
- 6** MBO leerlingen
- >10** stagiaires uit het voortgezet (beroeps-) onderwijs

Tijd voor toekomst (verrijkte schooldag):

- 12** aanbieders gekoppeld aan scholen

Vrijwilligersacademie:

- 2** cursussen georganiseerd voor vrijwilligers
- 14** deelnemers: 7 aan cursus positieve gezondheid en 7 aan cursus kettingzagen

uitgelicht: vaklandcafé's

Het Vakland Café is begonnen als een stakeholderbijeenkomst, maar in toenemende mate kwamen er ook andere geïnteresseerden uit de regio naartoe. Het idee is om deelnemers te boeien met een leuk onderwerp waar je wat van kan leren. Het onderwerp wordt besproken in groepjes en daarna teruggekoppeld in de groep als geheel. Er wordt tussentijds muziek gemaakt, bijvoorbeeld door een bandje. Tot slot wordt een café altijd afgesloten met een netwerkborrel waardoor het een leuke manier is om in contact te komen met mensen uit de regio.

In 2023 waren er zes Vaklandcafé's met als thema's *Dorp als klaslokaal-café*, *Lancerings gebiedscoöperatie-café*, *Gildeleren-café*, *Opening Circus Vakland-café*, *De vruchten van het Vaklandcircus-café* en *Cultuurcafé*.

2023 in cijfers

actielijn 2:

Onderzoekswerkplaats Warffum:

- 14** onderzoeksprojecten/vraagstukken die zijn behandeld
- 45** studenten: 14 studenten Finance & Control, 24 studenten Rechten/SJD, 1 student International Marketing, 4 studenten MBO Verpleegkunde, 1 student HRM, 1 student Toegepaste Psychologie

Klei-impuls (coachingtraject):

- 12** trajecten gestart
- 8** trajecten afgerond
- 21** trajecten actief
- 11** coaches betrokken
- 11** deelnemers zijn ondernemers

Platform VO/MBO (toekomst onderwijs):

- 350** jongeren ondervraagd (12-30 jaar)
- 5** scholen in een videoreportage
- 4** brainstorms op scholen gehouden
- 1** design sprint georganiseerd (meerdere alumni gevraagd wat zij denken van het onderwijs)

actielijn 3:

Dorpsversterkers (betaalde krachten):

- 4** dorpen in beeld gebracht om een dorpsversterker voor aan te stellen
- +** aanvullende financiering gevonden

Zummer Bühne:

- 500** gesubsidiëerde kaarten (Hazewinkelfonds) voor Hogelandsters met een kleine beurs

Pak je toekomst (interventie):

- >10** jongeren die niet in beeld waren, hebben contact gezocht met jongerenwerkers
- 14** hulpverleners hebben een training gevolgd voor de JIM (jouw ingebrachte mentor) aanpak
- 7** mentoren zijn vanuit bovenstaande training geïdentificeerd

Circus Vakland:

Zie volgende pagina's

actielijn 4:

Brainstorm Overloop Ter Apel:

- 15** deelnemers

cijfers circus vakland

- 4597 bezoekers**
- 2597 reserveringen/kaarten**
- 696 vlaggetjes met droomwensen van kinderen**
 - 7 waargemaakte droomwensen**
- 462 kaartjes met ideeën en wensen van Hogelandsters**
- 193 bedrijven, scholen, instanties en omwonenden werkten mee aan het circus**
- 27 activiteiten van ondernemers**
- 23 theatervoorstellingen van karnivoale**
- 16 voorstellingen van kindercircus salto**
- 12 optredens**
- 8 dorpen in het hogeland bezocht**
- 6 horecapartners vanuit dorpen**

'Eindelijk wat te doen hier in de zomer.'

'Dit moet jullie vaker doen.'

uitgelicht:

circus vakland

Het rondreizende **Circus Vakland het Hogeland** is opgezet om te onderzoeken wat de bewoners van het Hogeland nodig hebben om zichzelf en hun leefomgeving te kunnen blijven ontwikkelen. Met de diverse programma's, omringd door verschillende dorpsactiviteiten, zijn belangrijke verbindingen met de dorpsgemeenschappen en -organisaties gemaakt.

Het circus heeft laten zien dat het van grote waarde kan zijn om in de dorpsgemeenschappen van het Hogeland door te dringen. Van diverse kanten wordt interesse getoond in een herhaling in 2024. Op basis van de reacties is de vraag niet óf ze dit moeten doen, maar hóe het circus een vervolg kan krijgen.

Wil je meer informatie over het circus? Kijk op de website voor het volledige verslag.

sroi's

wat is een sroi?

In het kort is een **SROI-analyse ('Social Return of Investment')** erop gericht om veranderingen die plaatsvinden in monetaire waarde uit te drukken. In deze SROI-analyse richten we ons op de veranderingen die optreden bij de inwoners die een cursus hebben gevolgd en de studenten die de opleiding bij het wijkleerbedrijf hebben afgerond. In deze twee stroomschema's is af te lezen wat de doelgroep is, resultaten en effecten zijn en wat de daarbij behorende maatschappelijke opbrengst van de investering is. Voor meer informatie over deze SROI's kun je contact opnemen met Vakland.

sroi cursusaanbod 1:1,29

Kosten: € 208.000
Baten: € 267.415

doelgroep

Inwoners gemeente
Het Hogeland

effecten

Nieuwe kennis opgedaan

Meer eigenwaarde

(Sociaal) geactiveerd en
persoonlijk gemotiveerd

impact

- Meer kansen op de arbeidsmarkt
- Eventueel volgen nieuwe cursus
- Peer-to-peer

- Groter sociaal netwerk
- Minder eenzaam
- Meer zelfvertrouwen
- Grenzen verlegd

- Ingezet als vrijwilliger
- Nieuwe hobby's ontwikkeld

sroi wijkleerbedrijf 1:1,53

Kosten: € 160.000
Baten: € 236.318

doelgroep

Inwoners uit
de regio zonder
diploma

effecten

Behalen entree-opleiding

Meer zelfvertrouwen

Meer vaardigheden

impact

Meer kans op werk

Meer kans op hoger loon

Hogere kwaliteit van
leven

Meer zelfstandigheid

Meer toekomst-
perspectief

De Dobbe bouwt insectendorp

ROODESCHOOI – Leerlingen van de groepen vijf tot en met acht van svs De Dobbe in Roodeschool hebben, samen met Vakland Het Hogeland, een insectendorp gebouwd. Voordat ze begonnen met bouwen, kregen ze een les over biodiversiteit. De kinderen hadden erg hun best gedaan om natuurlijke materialen te verzamelen, die ze konden gebruiken om het insectendorp in te richten. Ze gingen in groepjes aan het werk: er werd riet geknipt, leem gemaakt van modder en zaagsel, gaten geboord in boomstammen en er werden planken beschilderd. Het resultaat: een prachtig insectendorp.

Vakland Het Hogeland springt in de trend van overstappende werknemers

Vorig jaar maakten anderhalf miljoen mensen een overstap van werkgever. Dat is zo'n een op de vijf werknemers, blijkt uit een analyse van uitkeringsinstantie UWV. Er is een kort aan tekens in de bouw en techniek en daarom houdt Vakland Het Hogeland op 22 februari een informatieavond over 2D- en 3D-tekenen op de computer (CAD-tekenen). Hiervoor wordt samengewerkt met CAD kennispartner Cadix en Servicepunt Techniek Noord (SPT).

De bijeenkomst wordt gehouden in 't Wieshoes in Warffum op 22 februari van 18.30 tot 21.00 uur. Deelnemers kunnen erachter komen of het beroep CAD-tekenaar of -modeller bij hen past. Ook in deze technische beroepen is er een tekort aan personeel. CAD staat voor Computer-Aided Design. Een CAD-tekenaar maakt met behulp

van software technische tekeningen. Die tekeningen worden onder andere gebruikt in de architectuur, bouw, werktuigbouw en civiele techniek. Tijdens de bijeenkomsten krijgen de deelnemers ook een goede indruk van hoe en waarmee van een CAD-tekenaar of -modeller eruitziet. Er is nog steeds een tekort aan technisch personeel op de arbeidsmarkt. Het UWV stelt elk jaar een kansengerechtigde lijst samen.

Op die lijst staan beroepen waar momenteel veel vraag naar is of waar de komende tijd een tekort in zal ontstaan. In deze lijst staan ook CAD-gerelateerde functies. Door het volgen van een training of een scholingstraject in aanloop naar een CAD-functie wordt de kans op een baan aanzienlijk vergroot. Als CAD-tekenaar kan men aan de slag bij bouwbedrijven, timmerbedrijven, aannemers, ontwerpbureaus, maar

ook bij metaalbedrijven, machinefabrieken of bijvoorbeeld meubelmakers. Wie na de informatieavond verder wil met CAD-tekenen, wordt ondersteuning aangeboden bij opleiding, bijscholing, het uitzoeken van beschikbare subsidies en het in contact komen met interessante bedrijven. De deelname is kosteloos. Er is plek voor 15 tot 20 deelnemers per avond. 't Wieshoes is te vinden aan de Westervalle 5a in Warffum. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden door hun gegevens achter te laten op de website van Vakland Het Hogeland, www.vaklandhethogeland.nl/ leeraanbod-vakland. Hier kunnen ze ook aangeven aan welke van de drie bijeenkomsten ze deel willen nemen.

Dick Norg veertig jaar smid

INTERVIEW

BAFLO – Dick Norg is in mei veertig jaar smid. Een goed moment om stil te staan bij vier decennia ambacht, maar ook om vooruit te kijken. Hoe lang blijft hij nog eigenaar van zijn smederij in Baflo? Is er genoeg belangstelling voor het vak? Wie neemt de smidshamer straks van hem over? Dick Norg en zijn vrouw Klara zijn druk bezig om het smeden onder de aandacht te brengen. En ze roepen mede-ondernemers op om hetzelfde voor hun vak te doen, zodat al die kennis voor de regio behouden blijft.

Jan-Willem Dijk

Veel mensen denken dat een smid zwaarden maakt. Ook op de Promotiedagen waar hij in november stond om zijn vak te promoten, kwamen er mensen op Dick al die wel eens een zwaard met hem wilden maken. „Laten we maar eens beginnen met een spijlertje”, zei Dick dan. Hij en zijn vrouw Klara zitten in het kantoor van hun bedrijf in Baflo. Het is een zaak met twee afdelingen. Achter de groene pui zit het ruime technische gedeelte waar tuinmachines worden gerepareerd en zwaarden worden verlood. Achter de blauwe pui zit de smederij.

In 1980 begon hij bij een smid in Limalinge. „Jan had ik toen minste wat omhanden, dacht ik toen.” Tweënhalf jaar later werd de eigenaar ziek en besloot Norg samen met een collega om de zaak over te nemen. Na zes jaar lieten ze in Baflo een loods bouwen op een kavel van 5100 vierkante meter. Ze verhuisden en een paar jaar later trok zijn collega zich terug. In die tijd schreef hij iedere factuur met de hand uit. „Tegenwoordig is de administratie grotendeels geautomatiseerd en hebben ze drie fulltime en vier parttime werknemers in dienst. Geen zwaarden dus, maar wat maken ze wel? Heelveel, van

muurankers, raam- en deurbeslag, decoraties. Soms traditioneel, soms uitgesproken modern of artistiek en opdracht van aannemers, gemeentes, stichtingen of architecten. Voor een meterpijs hekelwerk verwijst hij bellers door naar de bouwmarkt. Kijken, nadenken, tekenen en dan aan de slag. Zelf zijn ze hun strengste critici. „Klanten zien de details soms niet eens, maar wij wel. Zelfs als we op vakantie zijn”, zegt Klara. „Dan loopt hij langs een hekje en mompelt: Moest dat nou echt zo?”

Toekomst „Ik heb het eeuwige leven niet”, zegt Dick. Dus denken ze na over de toekomst van het bedrijf. Ze hopen dat het nog verder zal groeien en dat er iemand komt die het wil voortzetten. Dat is nog niet zo

zien wat hun vader doet maar weten soms niet eens waar de buurman mee bezig is. Daarom is het belangrijk om kinderen rond te leiden. Daar moet je

'Wat het vak zo mooi maakt, is het maatwerk'

makkelijk, onbekend maakt immers onbekend. Op scholen is een lange tijd weinig aandacht geweest voor ambachtelijke vakken. Kinderen

zelf actief mee bezig gaan. Er lopen niet iedere dag nieuwsgierige scholieren naar binnen. „Vakland Het Hogeland is daar goed in”, zegt Dick. „Zij nemen leerlingen mee langs bedrijven in de omgeving om ze met eigen ogen te laten zien wat er allemaal gebeurt. Er zit enorm veel kennis en vakwerk in het Noorden. Het is belangrijk om dat door te geven, om die kinderen te laten zien wat hier allemaal gebeurt. Dat is goed voor de werkgelegenheid, het verenigingsleven en de gemeenschap. We hebben gezien wat Vakland heeft gedaan met bakkerij Rutgers.”

Workshop Nadat de eigenaren er anderhalf jaar geleden mee wilden stoppen, werden er met behulp van Vakland plannen gemaakt om de bakkerij in Baflo te behouden voor het dorp. En dat is gelukt. Dick en Klara Norg kwamen ook in contact met Vakland. Nu organiseren ze samen de workshop smeden. In een mum van tijd zat die vol, meer dan het dubbele aantal mensen meldten zich

aan. Voldoende interesse dus. Maar een bedrijf hebben is iets anders dan alleen smid zijn. Je moet ook denken aan administratie, het onderhouden van de website, en dus ook het vak promoten. „Ik wil dat dit bedrijf beschikbaar blijft voor de omgeving. Het liefst op de manier waarop we dat altijd hebben gedaan. Het gaat om mooie producten maken waarbij kwaliteit voorop staat. Wat het vak zo mooi maakt, is het maatwerk. We hebben op weerg meter hoogte in een toren in Leeuwarden gewerkt. We maken vluchtluiken voor Enxys. We hebben de tralies in de gevangenis in Veenhuizen gerestaureerd.”

Hij vouwt een blauwdruk uit op de tafel. Op dit moment zijn ze bezig met het maken van een replica van een oude jacobsladder bij een kalkoven in Appingedam. Dat is een schelpenlift die in de fabriek werd gebruikt om schelpen en turf naar de vulopening boven in een oven te brengen. Zulke klussen, daar houdt Dick van. Is er nog tijd voor ontspanning? Ja zeker. Als je alleen maar met je bedrijf bezig moet zijn doe je iets niet goed, volgens Dick. Een paar keer per jaar stappen ze op hun eigen racemotors. Op 1 juli spelen ze een thuiswedstrijd tijdens de zitmaai-erace Y Hogeland in Baflo.

Zoals gezegd organiseren Dick en Klara Norg samen met Vakland de workshop smeden. Het complete cursusaanbod bij Vakland Het Hogeland is te vinden op vaklandhethogeland.nl/.

Smid Dick Norg: „Het gaat om mooie producten maken waarbij kwaliteit voorop staat.”

In actie in zijn smederij in Baflo.

De leerlingen spelen in Groningen het spel Heelmijn Op.

HHC- en Terra-leerlingen bezoeken bouwbedrijven

NOORD-GRONINGEN – Leerlingen van Terra Winsum en HHC Hogeland College hebben onlangs een bezoek gebracht aan bouwbedrijven.

Dit initiatief werd mede mogelijk gemaakt door de inzet van Vakland Het Hogeland, Kantoor Groningers en drie de Winsum en Uithuizen. Via verschillende Roadshows krijgen de leerlingen de kans om verschillende sectoren te verkennen en kennis te maken met de verschillende bedrijven, beroepen en opleidingen. Het eerste bedrijf dat bezocht werd, was Eemshout Prefab. „De leerlingen kregen uitleg over de beroepen en werkzaamheden in de fabriek in de Eemshaven. Een interessant detail is dat een van de huidige werknemers van Eemshout Prefab een voormalige deelnemer is van de bekende Road-

Carola Schouten bezoekt Vakland in Warffum

WARFFUM – Demissionair minister Carola Schouten heeft woensdag en donderdag een bezoek gebracht aan de provincie Groningen. Ze was onder andere te gast bij Vakland Het Hogeland in Warffum.

de waardevolle initiatieven die al worden genomen om het welzijn van inwoners te vergroten. Ze ging onder meer in gesprek met bewoners, kinderen en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisatie en gemeenten.

In Warffum bezocht Schouten donderdag Vakland Het Hogeland, waar de thema's leefbaarheid en sociale cohesie centraal staan. Vakland faciliteert en stimuleert het leren en ontwikkelen van iedereen in de gemeente Het Hogeland, met de regio als klaslokaal. Met veel enthousiasme brengen de initiatiefnemers vanuit allerlei hoeken hier mensen bij elkaar en dat levert veel energie op. De minister werd ontvangen door onder anderen de initiatiefnemers van Vakland, Agnes Schaafsma en Ernst Ottens, en wethouder Mariëtte de Visser. Ze kreeg een rondleiding en sprak met enkele studenten van de entree opleiding 'Opstap in de Zorg'. In Warffum schoof de minister ook aan voor een lunch met bestuurders van gemeenten in Groningen en Noord-Drenthe en de provincie Groningen.

KLAAIMAT blijkt tevreden terug

LAUWERSOOG – De organisatoren van de eerste editie van het KLAAIMAT Festival bleken tevreden terug op het evenement. Tijdens een creatieve brainstorm hebben een 40-tal jongeren begin deze maand hun creativiteit en visie ingebracht op de invulling van het nieuwe kennis- en innovatiefestival, waarvan de eerste volwaardige editie op de planning staat voor 2024. Het was tevens de start van de september-evenementenmaand van de Landschapstriennale 2023 Dynamische Waddendelta. Foto: Birnie Louw Kasma.

Bij de aftrap leert Juf Pien de kinderen in no-time een Afrikaans liedje te zingen...

Feestelijke start van 'Tijd voor Toekomst' op GBS De Wierde

WINSUM – Op GBS De Wierde in Winsum is vrijdag het feestelijke startsein gegeven voor Tijd voor Toekomst. Dit is een

proefproject waarbij de leerlingen extra sport- en cultuurof-feren krijgen aangeboden. Er doen zes basisscholen uit Het Hogeland aan mee.

Meester Jelmer ging met een aantal kinderen klabben, juf Marloes gaf een drama-les en juf Gerrie liet zien hoe een bamboeduit gemaakt wordt. In de hal konden kinderen tafeltennissen.

Door de extra lessen te volgen ontwikkelen de leerlingen een brede kennisbasis en ontdekken ze waar hun interesses en mogelijkheden liggen. Dit is belangrijk omdat er ook kinderen zijn die van huis uit minder meekrijgen op sociaal of cultureel gebied of niet de mogelijkheid hebben om mee te doen aan sport, muziek en dergelijke. Een belangrijke reden voor De Wierde om mee te doen aan het project is dat het goed aansluit bij de visie van de school. „We willen kinderen sowieso graag de brede basis bieden”, legt schoolleider Janet Gils uit. „Natuurlijk willen we dat kinderen leren lezen en rekenen, maar we willen ook dat de kinderen de wereld ontdekken en ontdekken welke voor hen passende plek zij daarin kunnen innemen.” In verband met het extra aanbod zijn de scholingsaan- en de Wierde in alle klassen een kwartier langer gemaakt.

Een leukere regio? Doe een cursus

vooruitblik

In ons voortdurende streven naar innovatie en impact van Vakland, hebben we het afgelopen jaar een reeks organische veranderingen doorgemaakt die onze koers en benadering van leren en ontwikkelen (en daardoor het ontwikkelen van de regio) hebben bepaald. Vanuit vooral aanbodstimulering in 2022 hebben we ons in 2023 gericht op vraagstimulering, waarbij de behoeften en interesses van individuen centraal staan. Het circus met haar **'aandachtschenkerij'** is daarvan het meest in het oog springende voorbeeld.

In 2024 streven we naar verbreding en verdieping, waarbij we ons richten op het betrekken van meerdere gemeenten binnen de arbeidsmarktregio (nu al Westerkwartier, Eemsdelta, Stad en Midden-Groningen) en het verdiepen van onze impact op het gebied van leren en ontwikkelen in het Hogeland.

Ook blijven we werken vanuit de 4 actielijnen die voorbij kwamen in dit verslag. Ze stellen ons in staat beter op de behoeften van onze deelnemers in te spelen, en daarbij onze programma's en initiatieven goed af te stemmen op de snel veranderende eisen van de arbeidsmarkt en de leefbaarheid in onze dorpen.

Tot slot blijven we onze visie op de regio als een campus uitdragen. Campus het Hogeland is een innovatief leer- en ontwikkel-ecosysteem dat gericht is op het creëren van een inclusieve omgeving waarin iedereen de mogelijkheid heeft om elk vakgebied binnen redelijke afstand te leren en te doceren. Deze campus is niet een fysieke locatie, maar vooral een symbolische representatie van onze toewijding aan levenslang leren en het delen van kennis en vaardigheden binnen onze gemeenschap.

Voorjaar 2024,
Engbert Breuker -
aanjager

bedankt

Bedankt alle samenwerkers: Agnes Schaafsma, Anita Pepping, Anouska Eefting-Wieringa, Antoinette Heijink, Bennie Sterenberg, Bram van Houten, Brenda Harsveld, Diana Löhr, Didier Kick, Dieke Sloots-Pruis, Dieuwerke van der Beek, Elte Henstra, Engbert Breuker, Ernst Ottens, Femke Boesenkool, Francie Kaaijk, Frans Huissen, Frans van Tongeren, Geerd Schlangen, George Bosch, Gerard Mulder, Herbert Schouten, Jack van Dijken, Jacques van Bragt, Jan-Willem Dijk, Jolanda van Dijk, Joost de Smeth, Julius van Bragt, Katya Shelupova, Klaas Jan Noorman, Leon Boer, Louis Stiller, Mark Verschuren, Marten Siegers, Piet Schudde, Rita Tjoelker, Ronald de Haan, Roos Wagter, Ryco Wolbers, Sandra Pot, Senna Turksema, Wouter Jan van den Berg.

Speciaal dank aan alle circa 220 vrijwilligers die hebben bijgedragen aan o.a.: Circus Vakland, activiteiten in 't Wieshoes (ICT Helpdesk, IT knutselclub, Speelclub Warffum), insecten- en moestuin projecten, taallessen aan Oekraïners en cursussen voor volwassen Hogelandsters.

Tot slot bedanken we alle samenwerkingspartners en financiers met wie we in 2023 prettig hebben samengewerkt en samen meer mogelijk hebben gemaakt!

Dit impactjaarverslag hebben we met plezier samen gemaakt met de volgende mensen:

Archief Vakland, Alexander Impact en Anouska Eefting-Wieringa
Lizet Uiterwijk & Tineke Knot van Alexander Impact
Dieke Sloots en Engbert Breuker van Vakland Het Hogeland
Marc Wiers Dagnino van Alexander Impact

©2024 Gebiedscoöperatie Het Hogeland & Alexander Impact

foto's
redactie
eindredactie
ontwerp

copyright

In het hoge land
waar kleddernatte klodders klei
onze blikken vullen
tot het einde van wat we kunnen zien
kijkt de morgen alvast over de rand

waarachter onze kinderen en die van hen
en die van hen
elkaar alvast voorzichtig zoenen
en zacht omarmen
omdat jij en ik
hier en nu
elkaars hand hebben gepakt
en ervoor hebben gezorgd
dat het allemaal toch nog goed komt.

En dus mijn dierbare vriend,
voor alles wat zij daar
door jou en mij
kunnen en weten en
kunnen maken,
grote dank.

M. Wiers Dagnino

